

hvad der skeer i absolute og despotiske Lande, man kan indsatte en Overpræsident, en Hersker, som er den ene regjerende, som slet ikke har nogen som helst Modvirkning eller Medvirkning fra Communens Side, eller som i alt Fald kun ved Siden af sig har en raadgivende Commission, som ikke vælges af Borgerne; det er den simpleste Fremgangsmaade, hvorpaa Forretningssagen kan ordnes, men Frihed en udvikler sig kun igennem Forhandling og igennem Kamp, og det er det samme, om der ogsaa derved gaaer nogen mere Tid med. I et givet Øieblik kan det synes som noget meget Fortrædeligt og Uheldigt, at man kommer til at vente lidt paa den endelige Afgjørelse, men med Hensyn til den fornuftige Udvikling af Friheden er det ingenlunde nogen skadelig eller farlig Sag, at der af og til gaaer lidt Tid hen; Hovedsagen er Udviklingen, Hovedsagen er den Maade, hvorpaa Forhandlingen kommer frem mellem fornuftige og frihedselkende Mænd, men Hovedsagen er sandelig ikke, om man i et Øieblik i en stor Fart kan tage en Beslutning og have den Trøst, at hvis den er urigtig, kommer Overpræsidenten og Indenrigsministeren og kasserer den; — det Sidste er i Grunden den communale Frihed, der fremkommer efter Fleertallets Forslag.

Det er disse Bemærkninger, jeg skal henstille til det ærede Things Afgjørelse. Jeg har saa ofte og saa nylig fremhævet Hovedpunkterne i Sagen, at der i den Henseende ikke kan være nogen Tvivl om min Stilling. Der er i de communale Forhold, som de ere i Hovedstaden, en saa stor og alvorlig Opfordring til at faae en Lov som denne sat igennem, at dette naturligt maa have sin Indflydelse ogsaa paa mig, og bewirke, at jeg ikke, uden at jeg bliver haardt tvungen dertil, nu udtaler nogen uigenkaldelig, absolut afgjørende og endelig Mening med Hensyn til Fleertallets Forslag; — der er i denne Sag ligesaa vel paa Regjeringen som paa Thinget et Tryk, der er maaffee endog fortrinnsvis hos Regjeringen, men jeg håaber dog ogsaa hos Thinget, en Bøielse af, hvor vigtigt det er at faae

en Forandring i Kjøbenhavns Communalforhold sat igennem, og det vil derfor forstaaes, at jeg, som sagt, ikke uden bestemt Opfordring allerede nu udtaler en endelig Mening om Fleertallets Forslag. Derfor imidlertid f. Ex. mine Colleger, med hvem jeg ikke har confereret i denne Henseende, udtale sig imod Fleertallets Forslag, omendkjøndt Folkethinget og Landsthinget maatte gaae ind derpaa, og dersom Hans Majestæt Kongen i Genhold til de Betragtninger, som saaledes maatte blive fremførte, ligeledes maatte finde Betænkelighed ved allerhøist at sanctionere et saadant Lovforslag, ja, da er det en Selvsølge, at, selv om jeg kunde bekvemme mig til at overvinde min egen Villie mod Forslaget, saa vilde jeg dog ikke være istand til at sjerne eller overvinde mine Collegers Modforestillinger. — Det er det, jeg har udtalt ligeoverfor det ærede Udvalg, hvad jeg med eet Ord har kaldet min Neutralitet, nemlig: at jeg ikke uden Nødvendighed vilde optræde paa en afgjort og bestemt Maade imod Fleertallets Forslag, naar det var stillet saaledes, som det nu er, men at det ganske vist er Mindretallets Forslag, med hvilket jeg sympathiserer, og som jeg under Sagens hele tidligere Gang har maattet betragte som det, der efter vore Forhold indeholder en sund og naturlig Ordning af den communale Frihed i Hovedstaden. Med Hensyn til hele Sagens Stilling er det isø forøvrigt bitterligt, at, dersom vi ikke nu kunne komme til et Resultat, saa ville Banstikighederne senere blive meget større. Det vil, som det oftere er fremhævet, være ligesom uforsvarligt ikke at træffe nogle Foranstaltninger med Hensyn til Communalbestyrelsen, men som efter min Overbeviisning ville medføre, at Slutningsparagraffen om Maaden, hvorpaa den nye Lov skal træde i Kraft, ikke oftere vil komme til at foreligge i den Form, hvori den nu foreligger.

Ordføreren: Jeg kan just ikke sige, at det var ganske med de samme Ord, som den ærede Minister nylig brugte, at han udtalte sig for Udvalget; han brugte ikke i Udvalget det Udtryk, som han her stillede frem, at dersom han nu skulde udtale sig, vilde han sige nei (Indenrigsministeren: Jo), et Nei